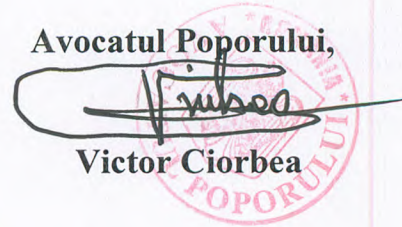

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Centrul pentru persoane vârstnice Gherla

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul pentru persoane vârstnice Gherla, este structurat pe trei capitole, după cum urmează :

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit art. 14 și art. 29⁷ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată cu modificările și completările ulterioare, în data de 8 iulie 2016, a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul pentru persoane vârstnice Gherla, județul Cluj.

Din echipa de vizită au făcut parte: doamna [REDACTED] și domnul [REDACTED], consilieri în cadrul Centrului zonal Alba al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, domnul [REDACTED] medic, domnul [REDACTED], asistent social și doamna [REDACTED], reprezentant al Organizației Neguvernamentale Liga Apărării Drepturilor Omului (LADO) Filiala Cluj.

Obiectul vizitei l-a constituit verificarea condițiilor de cazare, a asistenței medicale, sociale și psihologice și tratamentul aplicat beneficiarilor din unitatea respectivă.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul pentru persoane vârstnice Gherla, județul Cluj este o unitate de asistență socială fără personalitate juridică, aflată în structura Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj. Prin Hotărârea nr.99 din 25 aprilie 2007, Centrul a trecut din subordinea Consiliului Local al Municipiului Gherla în subordinea Consiliului Județean Cluj -Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj. Clădirea a fost construită între anii 1800- 1803 din donații ale Fundației "Institutul Karatsonzianum" și ale unor familii din oraș fiind cunoscută sub denumirea de "Azilul săracilor".

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj este acreditată ca și furnizor de servicii sociale pentru îngrijirea persoanelor vârstnice în centre rezidențiale, conform Deciziei nr. 260/2014, eliberată de către Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, iar unitatea se afla în proces de licențiere.

Din partea Centrului pentru persoane vârstnice Gherla a participat la discuții și la vizitarea acestuia d-na Turean Lucia, șef centru.

Obiectul de activitate al Centrului îl reprezenta acordarea serviciilor de asistență socială, în regim rezidențial, persoanelor vârstnice, prin servicii și prestații sociale constând în oferirea de găzduire și hrană, îngrijire personală și medicală, recuperare și readaptare, activități de petrecere a timpului liber, asistență socială și consiliere psihologică.

Centrul este situat în municipiul Gherla, str. 1 Decembrie 1918, nr. 46, județul Cluj, amplasarea acestuia permițând accesul beneficiarilor la resursele și facilitățile din comunitate, legate de sănătate, cultură, relații sociale, etc.

Accesul vizitatorilor se realiza zilnic pe intrarea principală, unde funcționa un post de pază în intervalul orar 07,00-23,00. Beneficiarii care nu aveau probleme de locomoție se puteau deplasa în oraș, pentru plimbări sau pentru rezolvarea unor probleme personale, singuri sau însoțiți de asistentul social, la solicitarea lor, pe baza unor bilete de voie eliberate de asistentul medical de serviciu și înregistrate la poartă. Pe peretele holului de la intrarea principală era montat un panou- afișier cu expunerea documentelor care menționau drepturile și obligațiile beneficiarilor, programul de vizite, meniul și orarul meselor dar și documentația necesară pentru întocmirea dosarului de aplicare pentru centru.

Capacitatea centrului era 50 de locuri, 25 de locuri pentru femei și 25 de locuri pentru bărbați. La momentul vizitei se aflau în centru un număr de 48 de persoane cu vârste cuprinse între 45 și 97 de ani, care erau cazate în 13 camere astfel:

- în zona destinată femeilor: în 5 camere cu câte 4 paturi și într-o cameră cu 4 paturi, unde mai exista și un grup sanitar dotat cu 3 chiuvete, o cadă de baie, o cabină de duș, un bideu și 2 cabine wc;
- în zona destinată bărbaților : în 3 camere cu câte 4 paturi, în 2 camere cu câte 3 paturi, într-o cameră cu 5 paturi și într-o cameră cu 2 paturi, unde mai exista și un grup sanitar dotat cu 5 chiuvete, 3 dușuri, 2 căzi de baie, un bideu și 3 cabine wc.

Nu exista nici o cameră care să dețină baie proprie. Instalațiile sanitare permiteau păstrarea intimității utilizatorilor fiind prevăzute cu uși, în cazul cabinelor de wc, sau cu perdele în cazul dușurilor, apa caldă și rece fiind furnizată în regim permanent.

În raport cu gradul de autoasistare determinat de necesitățile legate de problemele de mobilitate și deplasare, camerele erau clasificate pe coduri de culoare: verde, galben și roșu (marcate pe exteriorul ușii fiecărei camere), verde (cei internați erau autonomi, se puteau deplasa/ descurca singuri), galben (era nevoie de ajutor pt deplasare), bulină roșie (imobilitate totală).

Dormitoarele erau îngrijite, curate, dispuneau de instalații de încălzire și iluminare precum și de lumină și ventilație naturale; erau dotate cu mobilier necesar (paturi, saltele, noptiere, mese, scaune, dulapuri), beneficiarii având posibilitatea de a-și personaliza spațiul propriu cu tablouri, iconițe, fotografii, obiecte personale sau aparatură electronică (radio, televizor, cd-player) și de a-și păstra un minimum de lucruri personale în proximitate. Centrul beneficia de spălătorie de rufe proprie și de magazii de depozitare a alimentelor, lenjeriilor și îmbrăcăminte precum și a altor materiale și echipamente necesare funcționării. Personalul Centrului beneficia de grup sanitar propriu, separat de cel al beneficiarilor.

Spațiile comune erau accesibile beneficiarilor centrului, acestea dispunând de dotări minime necesare desfășurării activităților zilnice atât la interior (aparatură radio-tv, mese, scaune, fotolii) cât și în curtea căminului (rampă de acces pentru fotoliul rulant, bănci), **excepție făcând zona de duș, de la grupul sanitar pentru femei, unde accesul pentru utilizatorii de fotoliu rulant se făcea cu dificultate.** Spațiile comune dispuneau de un sistem video de monitorizare precum și de un ”buton de panică” care era conectat la firma care asigură intervenția în caz de urgență.

Bucătăria era dotată cu 4 aragaze a câte 5 ochiuri, două chiuvete cu două compartimente fiecare, blaturi pentru lucru, frigider pentru probe, spălător, frigider alimente, sală de mese, veselă de inox pentru beneficiari, apă rece și caldă permanent, fiind deservită de 3 bucătărese angajate. Sala de mese era organizată pentru o capacitate de 24- 26 locuri și comunica cu bucătăria prin două ghișee de vizitare: unul pentru preluare hrană și unul pentru preluare veselă. Beneficiarii serveau masa în două serii, la sala de mese, separați pe sexe, din dorința lor, iar pentru cei cu probleme de

mobilizare și locomoție personalul asigura servirea mesei în cameră. Meniurile erau adaptate pentru vârsta beneficiarilor inclusiv pentru cei care necesitau regim alimentar special (diabet zaharat, hipertensiune).

Căminul dispunea de o capelă proprie, unde se oficiau alternativ, de câte preoți misionari servicii religioase în cultul ortodox și în cel romano-catolic. De asemenea, mai exista un club în care beneficiarii desfășurau activități de socializare (întâlniri organizate cu membrii comunității, primirea grupurilor de colindători) și activități recreative cum ar fi jocurile de șah sau de rummy ori decorarea artizanală a diferitelor obiecte, sărbătorirea zilei vârstnicului sau a zilelor de naștere ale acestora. Curtea centrului era dotată cu bănci, spațiu adecvat de plimbare, protecție împotriva intemperiilor. Centrul a achiziționat câteva păsări și câțiva iepuri pentru a diversifica paleta de activități recreaționale destinate beneficiarilor.

Structura de personal cuprindea 37 de posturi, dintre care ocupate 34 (erau vacante posturile de kinetoterapeut, portar și electrician) din care specialiști: 1 psiholog, 1 asistent social, 5 asistente medicale care lucrează în ture de 12/ 24 ore și 14 infirmiere.

Având în vedere prevederile Ordinului 2.126 din 05.11.2014 al Ministrului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane aflate în dificultate, precum și pentru serviciile acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinelor sociale, Anexa nr. 1, Modul II, Standard 1, procedura S1.2, misiunea generală a căminului precum și indicațiile kinetoterapiei, masajului sau a exercițiilor fizice în polipatologia specifică persoanelor de vârsta a treia, s-ar impune existența unui angajat/colaborator kinetoterapeut sau cel puțin un masor, cu timp integral sau parțial de lucru.

Asistența medicală

Toți beneficiarii se aflau pe lista unui medic de familie care elibera bilete de trimitere pentru aceștia la medicii specialiști sau acorda consultații și elibera prescripții medicale, în limitele competențelor sale; suplimentar beneficiarii erau văzuți, după caz, de un medic generalist, angajat al DGASPC Cluj. În interiorul centrului era amenajat un cabinet medical, cu dotări minime de funcționare. Medicația era depozitată în dulap personalizat, cu cheie, iar medicamentele se repartizau pentru fiecare pacient și erau administrate de către asistentele medicale. Pacienții aveau întocmite fișe medicale și fișe de monitorizare zilnică unde se consemnau –tensiune arterială, puls, temperatură, rubrică pentru recomandări și tratament. La data vizitei patologia persoanelor asistate era structurată astfel: afecțiuni fizice/ psihice -6 persoane, afecțiuni degenerative ale sistemului nervos -o persoană, 3 persoane aveau diabet zaharat din care 2 cu insulinodependență și una cu tratament oral și 2 persoane cu patologie asociată.

Medicul de la DGASPC Cluj avea program de consultații în centru de două ori pe săptămână. Erau încadrați 5 asistenți medicali care lucrau în ture pentru asigurarea permanenței. Rezolvarea problemei reprezentate de posibilele urgențe medicale se realiza prin apel la serviciul de urgență 112.

Nu au fost înregistrate cazuri de autoagresiune și suicid. Era înregistrat un singur caz de traumatism prin cădere de la același nivel la un pacient cu boala Parkinson. Au fost semnalate câteva cazuri de abuz de alcool în afara centrului, exclusiv la bărbați. În anul 2015 au fost înregistrate 6 cazuri de deces, iar în anul 2016 (până la data vizitei) erau consemnate 5 decese.

Centrul avea stabilit și un sistem de sancțiuni astfel:

1. nu se mai eliberau bilete de voie beneficiarilor care intrau în incinta centrului sub influența băuturilor alcoolice, timp de 2 zile;
2. nu se mai eliberau bilete de voie beneficiarilor care agresau fizic sau verbal atât angajații cât și beneficiarii centrului, precum și pentru nerespectarea liniștii în centru, timp de 3 zile;

3. beneficiarii aflați într-una sau mai multe dintre situațiile descrise la punctele 1 și/sau 2 nu mai participau la excursiile organizate de centru timp de o lună de zile;

Interacțiunea, la activitățile din centru, între beneficiarii de sex opus era aproape inexistentă, ba mai mult aceasta era caracterizată de indiferență și uneori chiar animozitate, conducerea și personalul căminului nefiind în măsură să explice această situație, astfel că se impunea o gestionare mai eficientă a activităților de recreere și de socializare în sensul ameliorării interacțiunii și relaționării dintre beneficiarii de sex masculin și cei de sex feminin.

Asistența socială

Dosarele personale ale beneficiarilor conțineau documente de admitere, grila de evaluare a nevoilor, fotocopii ale documentelor personale, planul de intervenție/de asistență și îngrijire și contractul de furnizare servicii. A fost constatat faptul că beneficiarii nu dețineau un dosar personal de servicii unde să fie depuse și arhivate fișe de monitorizare servicii sau fișe de observații rezultate în urma aplicării planului de intervenție. De asemenea nu au fost găsite, în dosarele beneficiarilor, documente elaborate de personalul de specialitate cu privire la implicarea și participarea beneficiarilor în activități specifice organizate în cadrul centrului. Astfel, s-a constatat că documentele de consemnare erau depuse într-un biblioraft separat, cu activități realizate în centru și în care erau stocate tabele și liste de participanți la diverse activități și evenimente și notițe ale personalului de specialitate legat de activitățile desfășurate. **Fiecare beneficiar trebuia să aibă un dosar de servicii conform Standard 2: planificare activități/servicii – S 2.5 din Anexa nr. 1 la Ordinul nr. 2126/2014, unde să existe toate consemnările și instrumentele specifice provenite din activitatea personalului de specialitate (de ex: fișă de observații, fișă de servicii, fișă de monitorizare servicii, fișă de evaluare/reevaluare, de consiliere, de întrevvedere, de convorbire sau note de constatare, a momentelor, acțiunilor și reacțiilor relevante) pentru a constitui istoricul social de detaliu din viața unui beneficiar.**

Asistentul social era absolvent de studii superioare în domeniul asistenței sociale și era înscris în Registrul Național al Asistenților Sociali din România cu treapta de competență practicant. **Din punct de vedere profesional, asistentul social cu treapta de competență practicant nu deține competența de a planifica și de a încheia un proces de evaluare/reevaluare conform deciziei președintelui Colegiului Național al Asistenților sociali din România cu privire la competențele asistenților sociali.**

Unul dintre beneficiari era o persoană pusă sub interdicție iar tutorele desemnat de către instanța judecătorească executa o pedeapsă privativă de libertate, neîndeplinindu-și atribuțiile referitoare la exercitarea tutelei din luna iunie 2015. S-au inițiat demersurile către DGASPC Cluj pentru stabilirea unui nou tutore dar până la data vizitei această situație nu era rezolvată.

Asistența psihologică

Activitățile de evaluare, cunoaștere și asistență psihologică urmau a fi desfășurate către doamna Pușcaș Luciana, absolventă a Facultății de psihologie din cadrul Universității Babeș Bolyai din Cluj Napoca, **fără ca aceasta să dețină avizul de exercitare a profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, în conformitate cu prevederile art. 6 alin. 1 și 2 din Legea 213/ 27 mai 2004, actualizată, privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România.**

La momentul vizitei psihologul se afla în concediu de odihnă, dânsa fiind angajată începând cu 01.07.2016. Până la data respectivă, activitatea de psiholog, a fost desfășurată de șefa centrului, domna Turean Lucia.

Spațiul în care psihologul urma să-și desfășoare activitatea se afla situat într-o încăpere cu o suprafață de aproximativ 9 mp. unde mai desfășurau activități încă două persoane, respectiv un asistent social și un asistent medical, acest spațiu neîntrunind condițiile privind confidențialitatea actului profesional și securitatea emoțională a beneficiarilor, în conformitate cu prevederile art. 32, alin. 1 și 2 ale Hotărârii nr. 1/ 10 martie 2006, a Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România.

Beneficiarii cu care s-a discutat în cadrul vizitei efectuate s-au declarat mulțumiți de condițiile de cazare, de personalul căminului, de asistența medicală și de meniul zilnic.

Apa rece și energia electrică erau distribuite fără întrerupere în sistem centralizat iar energia termică și apa caldă se asigurau prin centrala proprie.

Centrul dispunea de o mașină de transport persoane cu o capacitate de 5 locuri.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

conducerii Centrului pentru persoane vârstnice Gherla să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. identificarea unei soluții privind accesul facil al utilizatorilor de fotoliu rulant la grupul sanitar destinat femeilor;
2. angajarea unui kinetoterapeut sau masor, cu timp integral sau parțial de lucru, conform organigramei proprii;
3. existența, pentru fiecare beneficiar, a unui dosar de servicii care să cuprindă toate consemnările și instrumentele specifice provenite din activitatea personalului de specialitate (de ex: fișă de observații, fișă de servicii, fișă de monitorizare servicii, fișă de evaluare/reevaluare, de consiliere, de întrevvedere, de convorbire sau note de constatare, a momentelor, acțiunilor și reacțiilor relevante), pentru a constitui istoricul social de detaliu din viața unui beneficiar;

4. revizuirea fișei de post, pentru asistentul social al centrului și adaptarea acesteia la competențele pe care le deține un asistent social cu treapta de competență practicant;
4. urgentarea procedurilor pentru stabilirea unui tutore în cazul persoanei puse sub interdicție;
5. inițierea demersurilor privind obținerea avizului de exercitare a profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, de către agajata căminului pe postul de psiholog;
6. desfășurarea activităților de asistență psihologică într-un spațiu adecvat și cu dotările necesare (atât tehnice cât și metodologice).

Alba Iulia, 31 martie 2017